

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10Co/299/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5612209196
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5612209196.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci navrhovateľa Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Žilina, Hodžova 1, IČO: 31 575 951, právne zastúpeného Advokátska kancelária Antovszká, s.r.o., so sídlom Bratislava, Bárdošova 2/A, proti odporcovi U. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom N., B. O. X, Česká republika, o zaplatenie 52,65 eur s príslušenstvom, na základe odvolania navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 10C/300/2012-72 zo dňa 4. septembra 2013 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e** vo výroku o zamietnutí návrhu vo zvyšnej časti a vo výroku o trovách konania.

Rozsudok okresného súdu **z o s t á v a n e d o t k n u t ý** vo výroku o uložení povinnosti odporcovi zaplatiť navrhovateľovi 20,85 eur s úrokom z omeškania 9,25 % ročne od 21.6.2011 do zaplatenia a vo výroku o zrušení platobného rozkazu Okresného súdu Liptovský Mikuláš č. k. 8Ro/300/2012-27 zo dňa 6.9.2012.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom v plnom rozsahu zrušil platobný rozkaz vydaný v súdnej veci dňa 6.9.2012, lebo odporca má bydlisko v cudzine (§ 172 ods. 2 v spojení s § 173 ods. 2 O.s.p.). Následne čiastočne návrhu vyhovel a uložil odporcovi povinnosť zaplatiť navrhovateľovi 20,85 eur spolu s úrokom z omeškania 9,25 % ročne z danej sumy od 21.6.2011 do zaplatenia; vo zvyšnej časti návrh zamietol. Mal preukázané uzavretie zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, na základe ktorej navrhovateľ odporcovi zriadil a viedol bežný účet. Priznaná časť nároku pozostávala z riadne špecifikovaných a preukázaných poplatkov vo výške 25,85 eur, od ktorej okresný súd odpočítal vklad odporcu na účet vo výške 5 eur. Vzhľadom na omeškanie odporcu tomuto uložil povinnosť od 21.6.2011 zaplatiť navrhovateľovi aj úrok z omeškania v rozsahu podľa občianskoprávných predpisov - 9,25 %.

Okresný súd konštatoval, že zvyšnú časť nároku navrhovateľ ani na výzvu súdu dostatočne nešpecifikoval a zároveň nepreukázal dojednanie zmluvných strán o povinnosti odporcu platiť iné poplatky. Zdôraznil, že poplatok za upozornenie a poplatok za výzvu boli uvedené len v sadzobníku poplatkov. Povinnosť tvrdenia si navrhovateľ nespĺnil tiež vo vzťahu k účtovaným úrokom ku dňu 20.6.2011, keď neuviedol, z akej sumy, za aké obdobie a v akej sadzbe boli účtované. V tejto spojitosti okresný súd dodal, že úrok predstavuje odplatu veriteľovi za poskytnuté peňažné prostriedky, avšak navrhovateľ odporcovi žiadne prostriedky neposkytol, iba zúčtoval na ťarchu účtu poplatky.

Pokiaľ ide o sankčný úrok vo výške 9,19 eur okresný súd uzavrel, že ani v tejto časti nároku navrhovateľ nepreukázal dojednanie zmluvných strán o povinnosti odporcu takýto úrok platiť. Osobitne, ak navrhovateľ dňa 10.6.2011 od zmluvy odstúpil, čím došlo k zániku práv a povinností z nej vyplývajúcich pre zmluvné strany. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. tak, že v prevažnej miere úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, lebo si tento procesný nárok neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, ktorý sa domáhal jeho zrušenia a vrátenia veci na ďalšie konanie. Poukazoval na to, že v zmysle § 273 Obch. zák. možno časť obsahu zmluvy určiť aj odkazom na všeobecné obchodné podmienky alebo iné obchodné podmienky, ktoré sú zmluvným stranám známe. Nadväzne odvolateľ odkazoval na čl. I. bod 3 Všeobecných obchodných podmienok (ďalej len VOP), podľa ktorého tieto sú súčasťou zmluvy medzi účastníkmi. Od ich jednotlivých ustanovení odvodzoval dielčie nároky, či práva - čl. I. bod 7 VOP (sankčný poplatok), čl. III. bod 23 VOP (úročené debetu a jeho zúčtovanie na farchu tohto účtu, prípadne účtovanie sankčného poplatku v zmysle sadzobníka poplatkov) a čl. III. bod 37 VOP (odstúpenie od zmluvy bankou). Keďže účet odporcu dosiahol debetný zostatok, ktorý nadobudol charakter nepovoleného debetu, navrhovateľ odstúpil od zmluvy a vyzval odporcu na úhradu príslušného debetného zostatku, na čo odporca nereagoval. Na základe uvedeného došlo 20.6.2011 k vyrovnaniu nevyrovnanej výšky debetného zostatku odporcu navrhovateľom (bankou) vo výške 43,46 eur.

Uplatňovaný sankčný úrok z omeškania (zmluvná pokuta) predstavuje 20 % ročne zo sumy 43,46 eur od 21.6.2011 do 30.6.2012 (8,90 eur) a 28 % ročne z tejto sumy eur od 1.7.2012 do podania návrhu (0,29 eur). Odvolateľ uviedol, že odstúpenie od zmluvy sa nedotýka následkov porušenia zmluvy, ku ktorým došlo do zániku zmluvy odstúpením, t.j. sa nedotýka ani nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty a úrokov z omeškania. Do pozornosti dával tiež čl. 4 zmluvy medzi účastníkmi, podľa ktorého je banka oprávnená za poskytnutie produktov/služieb zúčtovať si poplatky podľa Sadzobníka poplatkov Prima banky v platnom znení. Navrhovateľ dodal, že ustanovenia o poplatkoch (napríklad za upozornenie a výzvu) uvedené v dotknutom sadzobníku sú plne v súlade s praxou zaužívanou v bankovom sektore a bolo by nereálne ich dojednávať osobitne s každým klientom. Napokon, sám klient sa zaviazal udržiavať na účte kladný zostatok (najmenej vo výške minimálneho zostatku zverejneného v obchodných priestoroch banky pre jednotlivé typy účtov), ako aj taký zostatok, ktorý pokryje všetky splatné poplatky podľa sadzobníka.

Odporca zostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 ods. 1, ods. 2 písm. b/ O.s.p. (keďže z obsahu odvolania bolo zrejmé, že navrhovateľ nenapáda výrok o zrušení platobného rozkazu a ani tú časť rozsudku, v ktorej mu bolo vyhovené, zostali tieto výroky nedotknuté) a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 za použitia § 156 ods. 3 O.s.p.) v preskúmvanej časti rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Spotrebiteľské právne vzťahy, medzi ktoré jednoznačne patrí aj zmluvný vzťah medzi účastníkmi (nerozporuje to ani odvolateľ), predstavujú osobitný druh právnych vzťahov, ktoré zahŕňajú tak zmluvy uzavreté medzi dodávateľmi a spotrebiteľmi podľa Občianskeho zákonníka, ako i podľa Obchodného zákonníka. Je však nepochybné, že sa nejedná o vzťahy medzi dvoma podnikateľskými subjektmi, ale o vzťahy podnikateľa (v pozícii dodávateľa) a fyzickej osoby mimo rámec výkonu jej podnikania, či povolania (v užšom význame slova). Tieto vzťahy sú svojou povahou výsostne vzťahmi občianskoprávnymi, čo (okrem iného) značne limituje používanie noriem Obchodného zákonníka, napr. o možnosti konkrétneho obsahu zmluvy nahradiť odkazom na „iné obchodné podmienky“, ako požaduje v rámci svojej zásadnej odvolacej námietky navrhovateľ.

Skutočnosť, že zákonodarca charakter spotrebiteľských vzťahov ako vzťahov občianskoprávných vymedzil až v rámci zákona č. 102/2014 Z.z., neznamená, že do doby účinnosti tohto právneho predpisu by mali inú - napríklad obchodnoprávnu - povahu.

V judikačnej praxi súdov záver o občianskoprávnom charaktere spotrebiteľských vzťahov bol/je dlhodobo akceptovaný, čo sa v plnej miere týka i stanoviska odvolacieho súdu (senátu).

Nárokovaný sankčný úrok svojou povahou najviac zodpovedá zmluvnej pokute, čo napokon potvrdzuje i samotný navrhovateľ, keď ho alternatívne označuje práve ako zmluvnú pokutu. Občianskoprávny charakter spotrebiteľského vzťahu medzi účastníkmi vyžaduje náležité individuálne dojednanie zmluvnej pokuty, nedostatok ktorého dojednania v súdnej veci konštatoval už okresný súd. Následne je plne dôvodný jeho záver o zamietnutí návrhu navrhovateľa v dotknutej časti.

Len pre úplnosť krajský súd dodáva, že v zmysle pozitívneho záväzku štátu chrániť slabšieho účastníka zmluvného vzťahu je povinnosťou (všeobecných) súdov zabrániť tomu, aby spotrebiteľ bol neprimerane sankcionovaný, a to i v prípade, keď (on) poruší zmluvné povinnosti. Taktiež z daného hľadiska uplatňovanie zmluvnej pokuty vo výške 20%, resp. až 28% ročne, osobitne ak uvedené nekorešponduje fakticky žiadnej konkrétnej službe pre klienta/spotrebiteľa a tomuto ani neboli poskytnuté finančné prostriedky, je neprimerané, z ktorého titulu nemôže takéto sankcionovanie požívať súdnu ochranu.

Všeobecné obchodné podmienky majú slúžiť na bližšie vysvetlenie vzájomných povinností účastníkov zmluvy, či širších súvislostí poskytovanej služby. Rozhodne však nemajú byť priestorom na kreovanie ďalšieho (fakticky) neobmedzeného množstva poplatkových povinností spotrebiteľa. Uvedené neplatí len vo vzťahu k zmluvnej pokute, ktorá v zmysle § 544 ods.2 Obč. zák. vyžaduje (osobitné) písomné dojednanie zmluvných strán, ale aj vo vzťahu k ďalším poplatkom - napríklad poplatkom za výzvu, či upozornenie.

Na uvedenom závere nič nemení tvrdenie odvolateľa, že ide o bežné praktiky v bankovom sektore. Navyše, ak všeobecné obchodné podmienky predstavujú rozsiahly (niekoľkostranový) súbor najrozmanitejších ustanovení s množstvom právnických, či ekonomických/„bankových“ termínov, v ktorých je problematické zorientovať sa v osobe znalej práva, nie je ešte priemernému spotrebiteľovi. Zároveň ide o dokument formulovaný výhradne bankou, bez akéhokoľvek vplyvu spotrebiteľa (či už v konkrétnom zmluvnom vzťahu alebo vo všeobecnosti), čo v plnej miere platí i o sadzobníku.

Prijatie argumentácie navrhovateľa o možnosti banky ľubovoľne vymedziť vo vlastnom sadzobníku akéhokoľvek poplatky a v akejkolvek výške, odporuje základným princípom zmluvného vzťahu, k ochrane ktorého v prípade spotrebiteľa je vytvorený celý systém spotrebiteľskej právnej ochrany. Definovaním množstva poplatkov práve v spotrebiteľských vzťahoch klientov s bankami vznikajú situácie, kedy predmetom súdnych konaní sú nielenže samotné „základné“ poplatky (ako v súdnej veci), ale aj ďalšie na ne sa v podstate v nekonečnom slede nabaľujúce poplatky. Ide o neprijateľný diktát sankčných opatrení zo strany dodávateľa, ktorý - ako už bolo konštatované i vyššie - nemôže požívať súdnu ochranu.

Z rozoberaných východísk, úvah a záverov je zrejmé, že odvolacie dôvody navrhovateľa boli neopodstatnené, pričom neboli zistené ani nedostatky v postupe okresného súdu, na ktoré odvolací súd prihlíada z úradnej povinnosti (§ 212 ods. 3 O.s.p.). Napadnutý rozsudok bol preto v preskúmvanej meritórnej časti potvrdený.

Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj odvolaním bezprostredne nenapadnutý, ale od meritórneho rozhodnutia závislý, výrok o trovách prvostupňového konania. Okresný súd náležite aplikoval zásadu úspechu v spore i návrhový charakter rozhodovania o náhrade trov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol krajský súd tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal. Odvolateľ - navrhovateľ nebol v tomto štádiu konania úspešný, a preto podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania. Naproti tomu odporca si náhradu trov aktuálneho odvolacieho konania neuplatnil (§ 151 ods.1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné